

כיצד נתאים את שיטות-ההדרכה לחומר האנושי?

שלב יתוכנן כאחדות מתודית. לפיכך יחלקו המקצועות לחלקים מותאמים למגמת השלב. להלן השלבים, כשמקצוע הרובה משמש הדגמה:

הרובה	השלב
לימוד הקליעה (לא התחשבות בגורמי הש"דה: טנה, תנועה, רוח) — וסיכומו במטוח 30 מ'. פני שהושגו.	1. הוי"המחנה (עברית, משטר, אימון גופני). ב"סיכומו — מסע המבטא גיבוש היחידה ותיסון גור פני שהושגו.
קליעה בשדה, מטחים (200—100 מטר).	2. חי"שדה — מחנאות, שדאות (תנועה הסתר).
מתן האש, אימון מת קדם.	3. לחימת הפרט — שדאות.
יריות שדה, מבחני האי מון, מטחמי מון.	4. סיכום — בשדה, סדר רת ניידות" (מסעות וחד גיות, אימון בשטחים שר נים), במחנה — חזרות ובחנים.

לסיכום: יש לקבוע "תחנות" קרובות בתכנית, של ביי-בינים מושלמים אשר כל אחד מהם מושלם בפני עצמו.

מסגרות

להקניית כשירות דרושים: הסבר, הצגה, תרגול ובחן. האם חייב מדריך אחד לבצע כל אלה? נזכור שהמ"כ, העומד בקו הראשון ב"חזית-ההדרכה", קרוץ מאותו חומר שקורצו חניכיו. חלוקת תפקידים תקל על המדריכים, ולחניכים תוגש הדרכה "טעימה ומגוונת".

במה מתקשה המ"כ?

בעיקר בהסבר, וביכולת לבחון ולהעריך. לכן יאורגן השעור כך:

- הסבר — מחלקתי, עם המ"מ (או הסמל);
- הצגה — המ"כים מצייגים, המ"מ מסביר;
- תרגול — בכתות;
- בחן (או תרגול מסכם) — מחלקתי. רצוי לערוך את הבחן כתחרות בין-כיתתית. השיטה המרצעת לעיל מתאימה למרבית השיעורים, בכל המקצועות. לסיכום: תשמש המחלקה — מסגרת ההדרכה!

תזונת-האדם נקבעת לפי כושר העיכול וכדומה לכך נקבעת ההדרכה לפי כושר הקליטה.

וכושר הקליטה תלוי בשתיים:

רצון ("ענין", "התלהבות", "מתח").

יכולת, ומגבלותיה: חוסר-השכלה, קשיי השפה, כושר-גופני מוגבל (שאינו בא מחולשת הגוף, אלא מאי-גמישותו).

ב"הגנה", שבה גדלו "מדריכי-המדריכים" לצה"ל כיום, נבנתה ההדרכה לצרכי גור מיוחד במינו — הן ברצונו (התנדבות, הכרה), והן ביכולתו (השכלה תיכונית או מקצועית, חוסן גופני).

שירות-החובה, ומקורות כוח-האדם החדשים, חוללו "שינוי ערכין". אולם פרט לקשיי השפה, זימות בעיותינו לאלה הניצבות בפני צבאות אחרים. אצלנו מושפע ה"רצון" מתלישותם של לא מעטים מן הטירונים, אשר טרם נקלטו בארץ ובעם. ואילו שם קיימת הרתיעה משירות בריחוק מהמולדת (קפריסין, טואק), ומסכנות החזית (הדרסין, קוריאה); ישנן גם ארצות רחבות-ידיים אשר בהן השירות בחלק האחד של המדינה כמוהו כניתוק מהמולדת לילידי החלק האחר.

המתדיקה הצבאית בעולם כולו שואפת להתגבר על מגבלות הרצון והיכולת, ומצליחה גם לנוכח קשיים חמורים משלנו (הצבא הבריטי בהודו, צבא סין העממית). נסיון זולתנו עשוי להועיל לנו. מהי הדרך?

בעית טיפוח הרצון חורגת ממסגרת ההדרכה. אכן — בפתרונה מתמצה יעד המפקד בעיצוב יחידתו, כדברי ראש-הממשלה על ונגייט: "מפקד צבאי הוא איש יהודע להלהיב את חייליו, ולעורר בהם אמן ומסירות בלי גבול למפקדם באשר ישלחם."

נתעכב על פיתוח היכולת וטיפוחה, וניחד דברינו על תכנון ההדרכה, מסגרתה ושיטת ההקניה. תכנון

בצאתך למסע, תתאים מרחקים, קצב וחניות ליכולת הצעידה של אנשיך. את האימון יש לדרג, כיום, לשלבים קצרים, כדי להמחיש לחניכים את התקדמותם צעד צעד. לדוגמה — אימון הטירון יתחלק לארבעה שלבים, בני כארבעה שבועות. כל

קדם הוליכו מצביאי ישראל עובדי־אדמה שבאו
 „מאחרי הצאן” — לקרב. איך הדריכום?
 גדעון: „ממני תראו וכן תעשו”. אביר
 מלך, להבדיל: „מה ראיתם עשיתי —
 מהרו עשו כמוני”.

לפעול לומדים מפעילות. לכן — יש ליצור
 תנאים לפעילות. הנך מלמד זריקת רימון?
 ספק רימוני אימון (רכו אותם מכל המחלקות!).
 משקלות, אפילו אבנים שקולות, ותן לחניכים לזרוק.
 יהיה המורד לשיעור: כמה רימונים זרק כל איש
 למטרה במשך השיעור? בקלות יוכל מיכ לשלוט
 במחצית כיתה הזורקת יחד, ולתרגל — זהו מלאכת
 המ"כים.

ולסיכום: הסבר „קצר וקולע” (לאוזן, ולעין!) :
 „100% הצגה; והעיקר — זמן מכסימלי, לתר-
 גול מכסימלי, למספר המכסימלי.
 כש„הלכות” אלה בוצעו למעשה, ב„דומר”
 הקיים ובמ"כים שצמחו מתוכם — הוכח שאפשר
 לעצבו ל„כוח־אדם”, במלא משמעות שתי
 המלים.

ההדרכה הצבאית מלמדת לפעול. הידיעות
 נלמדות לצורך הפעולה. לכן — „אמור מעט
 ועשה הרבה”; ובשגור נוסח: פעל מעט —
 והפעל הרבה!

אכן, ההסבר נוטע רצון. אבל כיצד ל„אמר
 מעט”? דבר בשפה פשוטה, מובנת לחניכים!
 ניתן למצוא בחוברות ניסוח כזה: „מטרת השיעור
 — להקנות לחייל צורות תנועה בשדה”. נכון; אבל
 האם מובנים הדברים? ואולי יהיה מובן יותר לחני-
 כים הניסוח: „בשיעור זה נלמד לנוע בשדה כך
 שהאויב לא יראה אותנו; וכך שאם נתגלה — לא
 יוכל לפגוע בנו.”

נזכור: „אין דומה שמיעה לראיה”. אכן,
 קולע הפתגם הסיני: „תמונה אחת — אלף מלים”
 נדבר בשפה מוחשית, ונמנע מלהשתמש
 ב„זרגון צבאי”. למשל: הביטוי „להשחיל” יהיה
 ברור לחניכים מהביטוי „לאנפלד באש”!
 כדי להשיג יכולת — שכנע בהצגה בימי

כוחו הפיזי של החייל

סוף מעמוד 76

המסע על מסמרים המתגלים פתאום הודסים את
 רגלי החייל.
 אין לדגול באימונים בשיטת ה„נאגלות” לפי
 הסיסמה: „זה אשר מעביר את אנשיו יותר נאגלות
 (באימון הכיתה, המחלקה וכד') הוא המדריך הטוב”.
 אמנם, נכון שחלק מהתורה הצבאית נכנס דרך
 הרגליים למוח, אלא שיש לעשות הכל במידה. תשומת
 לב רבה יש להקדיש לדברים חיוניים — כגון הסואה
 נכונה, תפיסה נכונה של עמדה וניצול יעיל של פגיו-
 השטח — יותר מאשר ל„הספק” רב (8 פעמים
 בבוקר) בביצוע תרגיל כיתה בהתקפה שלב ג’.

שלך מדריכך־לשעבר

מטר, ביום השני — על 1000 מטר וביום השלישי
 יש שוב לרדת ל־500—600 מטר. כאשר יצאו האנשים
 לחודש ימים של אימונים מרוכזים, אפשר יהיה
 בהדרגה להגיע גם לריצת 6 ק”מ בבוקר.
 בדרך כלל יש לבנות את התכנית באופן שהמאמץ
 הנדרש מהחייל יעלה בהדרגה ויגיע לשיאו בשבוע
 השלישי של האימונים — וירד שוב בשבוע הרביעי.
 כאשר לשמירת רגליהם של אנשים במסע, קיימים
 האמצעים הבדוקים: בדיקת הרגליים, שיש לבצעה
 לפני המסע; בדיקת התאמתן של הנעליים ושל־מיתון
 של הגרביים ותיקונן הנכון; ונוסף לכך: יש לקחת
 למסע סדן קטן, פטיש ואיזמל, כדי להתגבר תוך כדי

